

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора медичних наук, професора

Медведовської Наталії Володимирівни

на дисертаційну роботу Октисюк Жанни Сергіївни на тему «Медико-соціальне обґрунтування моделі організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку», подану в разову спеціалізовану вчену раду 26.613.245 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (наукова спеціальність – 14.02.03 «Соціальна медицина»)

Актуальність теми дисертації

В охороні здоров'я багатьох країн Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки продовжується пошук організаційно-економічних механізмів інтеграції роботи окремих медичних служб для забезпечення безперервності, наступності лікування і досягнення на цій основі внутрішньосистемної економії та більш високих клінічних результатів роботи галузі в цілому.

У межах національної та міжнародної політики в галузі охорони здоров'я, інтеграція послуг зараз є ключовим прагненням керівників та клініцистів, які за умови її реалізації, зможуть надавати комплексну допомогу на місцях. Зокрема, важливим елементом є інтегроване надання медичної допомоги жінкам репродуктивного віку.

Охорона репродуктивного здоров'я жінок має надзвичайно велике медико-соціальне значення в Україні, в зв'язку з низькою народжуваністю, критичними значеннями коефіцієнтів фертильності та негативними змінами чисельності населення.

Тому вибір теми медико-соціального дослідження з обґрунтування моделі організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку є актуальним та відповідає сучасним потребам галузі охорони здоров'я України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація Октисюк Жанни Сергіївни є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри управління охороною здоров'я Національного університету

охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «Обґрунтування інноваційних моделей управління та оптимізації організаційних форм діяльності органів, підприємств та закладів охорони здоров'я» (державний реєстраційний номер 01200U101680, термін виконання 2020-2024 рр.).

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження

Характеризуючи наукову новизну дослідження варто зазначити, що вперше в Україні було здійснено медико-соціальне обґрунтування моделі організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку, складовими якої стали: просвітницька, профілактична робота з жінками репродуктивного віку; застосування науково-освітніх технологій для лікарів ЗПСМ, лікарів акушерів-гінекологів та організаторів охорони здоров'я шляхом удосконалення освітніх планів і програм підготовки в вищих навчальних закладах та закладах післядипломної освіти та шляхом розробки нових програм БПР; а також науково-правове, організаційно-методичне, матеріально-технічне та науково-інформаційне забезпечення, до яких відноситься: запровадження механізмів взаємодії між лікарями ЗПСМ та акушерсько-гінекологічною службою шляхом створення реєстру жінок репродуктивного віку в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ) та регіональних реєстрів; розширення табелів оснащення закладів ПМСД з внесенням необхідного переліку засобів медичного призначення для можливості надання акушерсько-гінекологічних послуг; забезпечення закладів ПМСД засобами медичного призначення, необхідними для надання акушерсько-гінекологічних послуг; розробка інформаційно-методичних матеріалів для просвітницької роботи серед жінок репродуктивного віку.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження

Теоретичне значення одержаних результатів дослідження полягає в доповненні теорії соціальної медицини в частині вчення про управління охороною здоров'я, зокрема з організації первинної медичної допомоги, зокрема первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку в сучасних умовах.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вони стали підставою для створення і впровадження елементів моделі організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку на галузевому (в навчальний процес чотирьох закладів вищої освіти: НУОЗУ ім. П. Л. Шупика, Івано-Франківський національний медичний університет, Ужгородський національний

університет, Буковинський державний медичний університет,) а також регіональному і місцевому рівнях (в діяльність закладів ПМСД м. Києва та Київської області), що підтверджено 9-ма актами впровадження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих в дисертації, їх достовірність

У науковій праці чітко та лаконічно сформульовані мета та завдання дослідження. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні. На кожному етапі дисертаційного дослідження вдало підібрано комплекс методів дослідження. Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень та одержані на достатньому фактичному матеріалі. Так, у процесі дослідження було опрацьовано 181 спеціально розроблену анкету щодо вивчення питань інтегрованого надання первинної медичної допомоги серед жінок репродуктивного віку (95 анкет серед лікарів загальної практики-сімейної медицини; 98 анкет серед лікарів акушерів-гінекологів та 98 анкет серед організаторів охорони здоров'я).

Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, методи медико-статистичного аналізу, які були використані в роботі адекватні. Результати дослідження проаналізовано за допомогою програмного забезпечення Google Docs, Microsoft Excel 2010 та Statsoft STATISTICA 12.0. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки дисертації науково обґрунтовані та підтверджені результатами дослідження.

Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації

Дисертація оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Анотація викладена двома мовами і в достатній мірі висвітлює основні результати проведеного дослідження із зазначенням їх наукової новизни, теоретичного та практичного значення.

Вступ містить аргументацію щодо актуальності обраної теми дослідження, чітко сформульовану мету та завдання дослідження перелік застосованих методів дослідження, наукову новизну, теоретичну та практичну значимість отриманих результатів, а також наведено дані про структуру і обсяг дисертації та її зв'язок з науковими програмами, висвітлено обсяг апробації результатів дисертаційного дослідження та особистий внесок автора, надано список публікацій.

У **першому розділі** представлений огляд сучасних наукових джерел, який містить проміжні висновки і чітко окреслює коло невирішених питань, які необхідно детально і всебічно дослідити. Так, автором опрацьовано 110 літературних джерел наукової, нормативно-правової, статистичної інформації, з них більше половини (68) англомовних.

У **другому розділі** деталізована програма, матеріали та методи дослідження, детально описана структура спеціально розроблених для виконання дослідження анкет. Варто зазначити, що підібрані для використання в дослідженні методи є сучасні та відповідають завданням роботи.

В **третьому розділі** описаний аналіз стану репродуктивного здоров'я жіночого населення в Україні. Представлено дослідження стану захворюваності на інфекції, що передаються статевим шляхом, здійснено аналіз динаміки частоти абортів онкогінекологічних захворювань серед жіночого населення України як чинників впливу на репродуктивне здоров'я. Розділ є детальним та послідовним, чітко відображає виконання поставленого завдання.

В **четвертому розділі** представлено результати вивчення ставлення та готовності жінок репродуктивного віку, лікарів загальної практики сімейної медицини (ЗПСМ), акушерів гінекологів та організаторів охорони здоров'я до інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку за результатами анкетування. Розділ є розлогим та детальним, з численними таблицями та графіками, які доповнені статистичними розрахунками, а тому є переконливими.

В **п'ятому розділі** викладено аналіз самооцінки рівня теоретичної та практичної підготовки лікарів ЗПСМ з окремих питань щодо надання акушерсько-гінекологічної допомоги; аналіз оцінки лікарями акушерами-гінекологами рівня теоретичної та практичної підготовки лікарів ЗПСМ з питань надання акушерсько-гінекологічної допомоги; аналіз оцінки організаторами охорони здоров'я пріоритетності організаційних складових, що впливають на реалізацію інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку та можливості закладів первинної медико-санітарної допомоги надавати послуги з репродуктивного здоров'я. Матеріал розділу заслуговує на увагу як у науковому, так і в практичному плані.

У **шостому розділі** детально та логічно обґрунтована функціонально-організаційна модель організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку, представлені результати експертної

оцінки моделі за її характеристиками. Модель була оцінена від 9,2 до 9,9 балів за 10-ти бальною шкалою 20-ма висококваліфікованими фахівцями.

Кожен з розділів містить проміжні висновки та перелік публікацій автора, у яких викладено отримані результати.

Висновки, представлені в дисертаційній роботі, є структурованими, послідовними та достатньо деталізованими, повністю відповідають поставленим завданням та логічно впливають зі змісту роботи.

У додатках представлено список публікацій автора за темою дисертації, відомості про апробацію результатів дисертації, анкети соціологічного опитування щодо вивчення питань інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку, анкету експертної оцінки розробленої моделі, акти впровадження результатів дослідження.

Публікації за матеріалами дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

Повнота викладення матеріалів дисертації у наукових публікаціях

Результати дисертаційного дослідження повністю викладені у 12 наукових працях, з них:

- 3 статті у наукових фахових виданнях України;
- 2 статті у виданнях, що входять до наукометричної бази Scopus (українському та іноземному);
- 7 тез у наукових збірках українських та міжнародних науково-практичних конференцій та симпозіуму.

Особистий внесок здобувача в отримання наукових результатів

Автором самостійно проведено теоретичний аналіз наукової медичної літератури за темою дослідження; розроблено програму дослідження та обрано методи дослідження для повноцінної реалізації його мети та поставлених завдань; розроблено анкети соціологічного опитування, анкети експертної оцінки результатів проведеного дослідження; сформовано базу даних з первинних джерел, проведено їх упорядкування, статистичну обробку, аналіз та інтерпретацію отриманих результатів; особисто здійснено обґрунтування та розробку моделі організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку, розпочато впровадження окремих елементів моделі в діяльність закладів охорони здоров'я.

Дані про відсутність порушень академічної доброчесності

За результатами перевірки дисертаційної роботи Октисюк Ж. С. порушень академічної доброчесності, ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації не виявлено. Подана до захисту дисертація є оригінальною, самостійно виконаною, авторською роботою здобувача.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача

Зауваження стилістичного характеру щодо оформлення та змісту дисертації, поодинокі граматичні помилки не носять принципового характеру та не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

Запитання:

1. Якою буде Ваша думка про найбільш шкідливий фактор, що впливає на сучасний стан репродуктивного здоров'я жіночого населення в Україні?
2. Чи будуть ефективними в сучасних українських реаліях запропоновані Вами форми просвітницької роботи, і які з них є найбільш дієвими для жінок репродуктивного віку?

Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради

Дисертація Октисюк Ж. С. на тему «Медико-соціальне обґрунтування моделі організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку» відповідає паспорту спеціальності 222 «Медицина», науковій спеціальності «Соціальна медицина». Дисертація повністю відповідає профілю разової спеціалізованої вченої ради.

Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Октисюк Жанни Сергіївни на тему: «Медико-соціальне обґрунтування моделі організації інтегрованого надання первинної медичної допомоги жінкам репродуктивного віку» повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а також вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 із змінами, а її автор Ок蒂斯юк Жанна Сергіївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (наукова спеціальність – «Соціальна медицина»).

**Офіційний опонент: д. мед. н., професор,
професор кафедри клінічних дисциплін
та медсестринства медичного інституту
Приватного закладу вищої освіти
“Київський міжнародний університет”**

Наталія МЕДВЕДОВСЬКА